

Odgovori na vprašanja v javni razpravi

VRSTNI RED GRADENJ

Alli obstoja prioriteten vrstni red gradnje objektov IV. samoprispevka?

● Po sprejetju dokončnega programa so vsi projekti enakovredni. Vrstni red realizacije posameznih objektov pa bo seveda vezan na fazo pripravljenosti objekta za realizacijo (projekti, pridobljena zemljišča, zagotovljena sredstva).

BO DENARJA DOVOLJ?

Alli so vsote, navedene v gradivu za javno razpravo, zadostne za izvedbo predloženega programa? S katerim datumom je bil popravljen izračun potrebnih sredstev?

● Delež samoprispevka IV, skupaj z drugimi viri, omogoča izvedbo investicije za vse objekte v predvidenih petih letih. Predvidena sredstva so pripravljena v enotnem časovnem izhodišču december 1985.

ZA NAJVEČJI UČINEK

Na podlagi kakšnih izhodišč je opredeljen odstotek udeležbe sredstev samoprispevka pri gradnji posameznih objektov (pri večini objektov znaša razmerje 53% : 47% v breme samoprispevka)?

● Deleži so določeni plansko in glede na pomen objekta in splošni družbeni interes ter finančne možnosti investitorja. Nadaljujemo prakso tretjega samoprispevka, ko so del sredstev prispevale interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti.

Pri gospodarjenju s sredstvi samoprispevka IV pa ne bomo togi in se ne bomo teh poročev med izvajanjem investicij striktno držali. Sredstva bomo v posameznem obdobju glede na potrebe usmerjali tja, kjer bodo imela največji učinek. To pomeni, da bomo v določenem trenutku gospodarno preusmerili sredstva.

V zaključku investicije bo delež investicije takšen, kot bo to določeno s sklepom o uvedbi samoprispevka IV. Sestavni del tega sklepa je dinamika izvajanja investicij in priliva sredstev po vseh virih.

KDO BO VRAČAL POSOJILA?

V finančni konstrukciji so omenjena tudi posojila. Zanima me, kdo bo posojila najel in tudi vračal.

● Posojila bo najemal in vračal investitor posameznih objektov, za najem in vračila pa zagotavlja garancijo ustreznega samoupravna interesna skupnost.

NADZOR NAD ONESNAŽEVALCI OKOLJA

Kako je na splošno v Ljubljani urejen nadzor nad obstoječimi onesnaževalci okolja, zlasti v luči preventivne?

● Varstvo okolja ureja nad 300 zveznih in republiških zakonov in predpisov ter mestnih in občinskih odlokov. Nadzor nad njihovim izvajanjem opravljajo upravni organi. V Ljubljani imamo vzpostavljene dve obliki nadzora: redno spremljamo onesnaženost zraka in voda ter občasno prekomerno obremenitev prebivalstva s hrupom ali drugimi škodljivimi vplivi, nadzor nad viri onesnaževanja pa temelji na vzpostavitvi in dopolnjevanju katastra onesnaževalcev (zrak, voda, odpadki), na kontinuiranih meritvah največjih onesnaževalcev ter na posameznih kontrolnih meritvah, ki jih odredijo pristojne inšpekcijske službe. Učinkovitejši nadzor pa je povezan z razreševanjem celega sklopa vprašanj, na katerih že delamo.

ŠIRITEV TOPLOVODNEGA OMREŽJA

V gradivu za javno razpravo so navedeni podatki le o tem, koliko stanovanj, ki jih zdaj ogrevajo iz lokalnih kotlarn, bi lahko priključili na daljinsko toplotno omrežje. Občane pa zanima tudi katera območja mesta bodo priključena na to omrežje oziroma v katero smer se bo to omrežje širilo.

● Do leta 1992 bodo v občini Bežigrad na daljinsko vročevodno omrežje priključeni naslednji objekti:

Ljvska 14, Pribinova 5, Smoletova 12 in 18, Vodovodna 39, Cesta 24. junija 84 (plin), Einspielerjeva 20, Trstenjakova 18, Ulica pohorskega bataljona 165 (plin) in Pleteršnikova 13. Pri teh objektih bodo ukinjene lokalne kotlovnice.

Individualna kurišča pa bodo zamenjana oziroma priključena na daljinsko toplotno ogrevanje v naslednjih objektih:

Linhartova 45-49, Linhartova 70-78, Linhartova 88, Linhartova 90-94, Linhartova 96-104, Fabianjeva 37-41 in Fabianjeva 43-47.

KAJ PA DRUGI ONESNAŽEVALCI?

Če rešujemo sanacijo TE-TOL s samoprispevkom, bodo tudi drugi onesnaževalci zahtevali tako rešitev.

● Samoprispevek je dogovor občanov za reševanje perečih problemov hitreje, kot bi to omogočala sredstva, zbrana skozi ceno. TE-TOL ima karakter posebnega družbenega pomena in njene usluge uporablja celotna populacija Ljubljane. Mislimo, da tako široke baze potrošnikov drugi onesnaževalci v Ljubljani nimajo.

KAM Z BLATOM IZ ČISTILNE NAPRAVE V ZALOGU?

Kako bo urejen transport odpadnega blata, da to ne bo pomenilo dodatne nevarnosti za okolje in podtalnico (prometna nesreča z izlivom cisterne)?

● Transport pregnitega blata iz čistilne naprave na centralno mestno odlagališče komunalnih odpadkov se bo v prvi fazi izvajal z neprodušno zaprtimi vozili, v nadaljnji fazi pa je mogoč hidravlični transport blata po cevovodu premera 150 mm. Za potrebe povečanega transporta v času gradnje čistilne naprave in za kasnejši prevoz blata bo potrebno modernizirati prometno povezavo Zgornja Zadobrova, Spodnja Zadobrova, Zalogo, tako, da naselje Zalogo ne bo obremenjeno s tem prometom.

V primeru prometne nesreče razsutni tovor pregnitega blata ne predstavlja nobene posebne nevarnosti za okolje in podtalnico.

SANIRA NAJ ELEKTROGOSPODARSTVO

Sanacijo TE-TOL naj pokrijeta Energetika in Elektrogospodarstvo

● Naprave TE-TOL so bile v času gradnje povsem v skladu s takratnimi tehnološkimi in ekološkimi normami. Te norme in zahteve občanov so se močno zaostriale, naprave pa so že tehnološko zastarele. Politika zadrževanih in neekonomskih cen električne in toplotne energije v preteklosti ni omogočila akumuliranja sredstev za ekološko in tehnološko sanacijo TE-TOL. Samoprispevek je le prostovoljni način zbiranja sredstev občanov, da bi bila ekološka sanacija izvedena že v tem planskem obdobju (dokončana 1993). Istočasno bo znatno večja sredstva zagotovilo Elektrogospodarstvo Slovenije za tehnološko sanacijo TE-TOL. Brez tehnološke sanacije pa tudi ekološka sanacija nima smisla, saj bi TE-TOL morala prenehati obratovati. Poudariti je potrebno, da ni občana na območju ljubljanskih občin, ki ne bi bil deležen produktov TE-TOL, t. j. električne energije in toplote. Vsak potrošnik teh proizvodov pa tudi v enem delčku prispeva k onesnaževanju v TE-TOL, saj je tu le skoncentrirano onesnaženje, ki bi bilo sicer pri vsakem potrošniku posebej.

KAJ PA RECIKLAŽA ODPADKOV?

Zakaj ne recikliramo odpadkov in jih ne sežigamo?

● V Ljubljani imamo zelo razvejano mrežo zbiranja sekundarnih surovin preko posebnih delovnih organizacij, tako da že na izvoru odpadkov zberemo velike količine uporabnega papirja, stekla, plastike in kovin. Tako je v samih odpadkih, ki se odlagajo na centralni sanitarni deponiji, zelo malo uporabnih sekundarnih surovin, le z zapletenimi in dragimi postopki, bi jih lahko izločili iz ostalih odpadkov. To pa pomeni, da je poleg vlaganja velikih sredstev v same objekte in naprave potrebno stalno dodatno financiranje delovanja reciklirnih naprav, ker z zbranimi sekundarnimi surovinami ne bi krili stroškov obratovanja.

Vendar pa je tudi v primeru izgradnje objektov in naprav za recikliranje odpadkov potrebna izgradnja sanitarne deponije z vsemi elementi, kot če teh naprav ne bi bilo.

Popolnoma isti kriteriji veljajo za izgradnjo sežigalne naprave odpadkov, ker je struktura odpadkov v Ljubljani za te namene neustrezna zaradi prehoda kurjenja individualnih kurišč na trda goriva. Ta tendenca je v stalnem naraščanju, zato je kurilna vrednost odpadkov tako majhna, da bi bilo potrebno dodajati velike količine dodatne energije za popoln sežig odpadkov. To pa pomeni velike stroške obratovanja poleg še tako velikih investicijskih vlaganj v sam objekt. Klasična sanitarna deponija pa je potrebna tudi v primeru vsakoletnega remonta naprave, ki traja približno dva meseca.

DO DEPONIJ Z EKONOMSKO CENO

Izgradnja deponije na Barju naj se financira iz ekonomske cene odvoza odpadkov

● Komunalno podjetje Ljubljana oziroma temeljna organizacija »Javna higiena«, ki opravlja dejavnost odvoza odpadkov, je do sedaj financirala izgradnjo nove sanitarne deponije iz zbranih sredstev dela cene za razširjeno reprodukcijo, s sredstvi Območne vodne skupnosti Ljubljana-Sava, s sredstvi Komunalne skupnosti in bančnimi krediti. Zadnji dve etapi izgradnje sanitarne deponije pa zahtevata tako visoka vlaganja, da ta način financiranja cena odvoza odpadkov ne prenese več, saj bi bilo potrebno približno 10-kratno povečanje cene, da bi zagotovili lasten delež temeljne organizacije za najetje kreditov za financiranje zadnjih dveh etap izgradnje sanitarne deponije.

USPEHI SAMOPRISPEVKA V TREBINJU

Dinar na dinar za komunalno, družbene dejavnosti in gospodarstvo

V hercegovskem Trebinju, ki je že vrsto let pobrateno z Bežigradom, so 4. oktobra praznovali svoj občinski praznik in ob tej priložnosti dan Bežigrada. Sodelovanje na kulturnem področju je med obema občinama široko razvejeno in utečeno predvsem ob prazničnih priložnostih - 4. oktobra ali 24. junija, bežigradskemu občinskemu prazniku. Naš edini stalni stik s Trebinjem pa je vzpostavljen z Glasom Trebinja, glasilom socialistične zveze te občine, ki ga dvakrat mesečno prejemamo tudi v uredništvu Zbora občanov. Septembrska številka prinaša poleg ostalih zanimivosti tudi poročilo o programski realizaciji in usmerjanju sredstev samoprispevka od začetka julija 1983 do konca letošnjega leta.

Samoprispevek je v Trebinju namenjen vzdrževanju in dokončanju kanalizacijskega sistema, ureditvi nekaterih ulic (med njimi je tudi Bežigradska), okoli 80 kilometrov občinskih cest, širitvi telefonskega omrežja, komunalni ureditvi mestnega pokopališča, izgradnji vodovodov, poleg tega pa še družbenim dejavnostim in gospodarstvu. Ker se tudi Ljubljana nahaja pred pomembno referendumsko odločitvijo za uvedbo četrtega samoprispevka za zaščito in izboljšanje okolja, je bilo zanimivo prebrati, kakšne uspehe so na tem področju dosegli v naši prijateljski občini.

V omenjenem obdobju (za zadnje štiri mesece letošnjega leta je podana približna ocena), bodo v Trebinju zbrali s samoprispevkom občanov 457.160.550 dinarjev. Do zdaj so zbrali 96,3 odstotka te vsote. Porazdelili

pa so jo: 26,4 odstotka za izgradnjo infrastrukture, 18,1 odstotka za družbene dejavnosti in 53,5 odstotka za gospodarstvo. Na področju komunalne infrastrukture so v treh letih in pol nakupili vso potrebno opremo za vzdrževanje kanalizacijskega sistema, med drugim tudi vozilo za odvoz smeti ter zgradili del kanalizacije v naselju Krš. Sredstva samoprispevka so predstavljala 34,3 odstotka potrebnega denarja, ostalo so prispevali komunalna delovna organizacija, sis za prostorsko urejanje in ostali. Na tem področju so program v celoti izvedli. Prav tako tudi na področju urejanja mestnih ulic, kjer so sredstva samoprispevka predstavljala 18,2 odstotka naložbene vrednosti.

Poročilo podrobno opisuje tudi vse občinske ceste, ki so bile urejene v času dosedanjega trajanja samoprispevka. Tudi tu so program v celoti uresničili, samoprispevek pa je znašal 39,4 odstotka vrednosti naložbe. Naloga, ki bodo gotovo uresničene do sredine leta 1988, ko bo samoprispevek tudi končan, so še ureditev mestnega pokopališča, izgradnja vodarne in izgradnja telefonskega omrežja. Uresničenje programa samoprispevka pa se povezuje tudi z drugimi večjimi načrti - na primer z izgradnjo vodovoda Trebinje - Ivanica. Tako pride, gledano v celoti, na vsak dinar iz samoprispevka še 3,71 dinarja ostalih investitorjev.

V obravnavanem obdobju so v Trebinju namenili 18,1 odstotka sredstev zbranih s samoprispevkom občanov tudi družbenim dejavnostim. V šolskem centru so uredili ogrevanje, končuje se gradnja telovadnice,

DA BO TUDI JUTRI ŽIVLJENJE

Tudi prihodnjic

Odgovore na vprašanja, ki jih objavljamo tokrat, so pripravili: Skupnost samoprispevka III, mestni operativni štab za samoprispevek IV in njegove komisije, DO Energetika, DO Vodovod-Kanalizacija, Komunalno podjetje Ljubljana, Termoelektrarna toplarna Ljubljana in mestni komite za varstvo okolja. Zaradi pomanjkanja prostora bomo odgovore na nekaj vprašanj objavili še v prihodnji številki Zbora občanov.

SREDSTVA III. SAMOPRISPEVKA

Kolikšna sredstva so še potrebna za dokončanje posameznih objektov iz programa III. samoprispevka? Ali so ta sredstva tudi zagotovljena?

● Od meseca septembra do konca leta 1986 pričakujemo še priliv iz naslova samoprispevka III v znesku 1.390.000.000 din, iz Medobčinske zdravstvene skupnosti Ljubljana oziroma po posebnem sporazumu (0,5%) se pričakuje priliv v znesku 1.830.000.000 din. Od ostalih združevalcev in drugih prihodkov pa bomo združili cca 161.000.000 din, kar skupaj znes 3.380.000.000 din.

S temi sredstvi načrtujemo dograditev naslednjih objektov: osnovna šola Andreja Jakhla, Ljubljanska porodnišnica, zdravstvena postaja Škofljica, MKZ Rakitna in VVZ Lavrica. V sklopu navedenih sredstev so vkalkulirana tudi sredstva za zdravstveni dom Bežigrad in zdravstveni dom Fužine (iz posebne prispevne stopnje 0,5).

Gledano v celoti bo skupnost samoprispevka III - razen treh VVZ (Štepanjsko naselje, Koroški partizani in Viško polje) skupno s sredstvi iz prispevne stopnje 0,5 zgradila 33 objektov, ki so bili navedeni v odloku o uvedbi samoprispevka III. Predvidena sredstva za tri izvzete vrste bodo prenešana pravnemu nasledniku skupščine samoprispevka III.

Ali je predviden morebitni prenos viška sredstev iz III. v IV. samoprispevek?

● Višek sredstev samoprispevka III se ne prenaša v samoprispevek IV, temveč pravnemu nasledniku samoprispevka III.

do konca letošnjega leta pa bodo zbrali tudi denar za medicinski center (tudi za nakup opreme) in za muzej. Slednja dva uporabnika bosta prejela tudi del predvidenih sredstev, ki se bodo zbrala do konca akcije.

Le pri uresničenju programa na področju gospodarstva so imeli, kot so ocenili pripravljenci poročila, sprva nekaj težav. Gospodarstvu so občani Trebinja namenili 53,5 odstotka zbranega denarja. Kljub temu pa so bila ta sredstva v sklopu prestrukturiranja gospodarstva zgolj zagonska, saj so predstavljala le 13,8 odstotka naložb. Ostalo so zagotovile delovne organizacije - nosilke razvoja same ali iz posojil in drugih virov. Na vsak dinar iz samoprispevka je bilo vključenih še 7,90 dinarja iz drugih virov. Naložbi v Pekarni in delovni organizaciji Autorad sta že končani, v pripravi je Novoteksova investicija, program delovne organizacije Finalprodukt pa bo predvidoma realiziran do konca organizacije Finalprodukt pa bo predvidoma realiziran do konca februarja prihodnje leto. Slednji dve delovni organizaciji bosta s tem ponudili tudi 717 novih delovnih mest.

V Trebinju ocenjujejo, da program samoprispevka zelo dobro uresničujejo. V prihodnje nameravajo k uresničenju posameznih projektov pritegniti še več zainteresiranih subjektov, saj so jim dosedanje izkušnje to potrdile kot dober način razvoja infrastrukture, družbenih dejavnosti in gospodarstva v domačem kraju.

V. P.